

Gemeente Haarlem
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 511
2003 PB HAARLEM

Betreft: onderzoek Blijf Groep locatie IJmond
Ons kenmerk: BG2016-002

Amsterdam, 19 januari 2016

Geacht college,

Naar aanleiding van het besluit van uw raad d.d. 14 januari jl. tot het doen instellen van een eigen onderzoek naar de situatie op de locatie IJmond van Blijf Groep, breng ik graag het volgende onder uw aandacht.

Zoals u weet werd Blijf Groep in augustus vorig jaar in het kader van het plegen van wederhoor ten behoeve van een publicatie in de Volkskrant geconfronteerd met alarmerende berichten over ernstige incidenten en misstanden die zich zouden hebben voorgedaan, of zouden bestaan op de locatie IJmond in Heemskerk. Blijf Groep heeft onmiddellijk en herhaaldelijk de bronnen van deze berichtgeving, helaas tot nu toe vergeefs, uitgenodigd om de zorgwekkende informatie met Blijf Groep te delen. Ook hebben wij zonder omhaal of vertraging een eigen onderzoek ingesteld om zo snel mogelijk te achterhalen wat er precies aan de hand zou zijn. Tenslotte heeft Blijf Groep aan voormalig wethouder mevrouw Haanstra, die haar sporen als onderzoeker en bestuurder ruimschoots heeft verdiend, verzocht om zelfstandig en onafhankelijk na te gaan wat er mogelijk niet goed is gegaan en hoe Blijf Groep hiervan zou kunnen leren. De inhoud van deze opdracht is met uw wethouder Van der Hoek afgestemd.

Hoewel uit het eigen onderzoek, uit het onderzoek van de GGD (waartoe u opdracht heeft gegeven) én uit het onderzoek van Haanstra eind november, bleek dat de omstandigheden in de opvang in Heemskerk niet in elk opzicht goed waren en er ook absoluut relevante knel- en verbeterpunten naar voren kwamen, werd de feitelijke basis voor de alarmerende berichten over ernstige misstanden niet bevestigd.

Het verschil tussen de aantijgingen en de feitelijke bevindingen bestond bijvoorbeeld uit het enerzijds constateren dat de hygiëne onvoldoende was en het anderzijds vaststellen dat de bewoners (en bronnen van de beschuldiging) hiervoor zelf mede verantwoordelijk waren. Een ander voorbeeld van het verschil tussen een ernstige beschuldiging (ronselen en prostitutie in de locatie) en de gebleken realiteit, was dat geconstateerd werd dat van de beweerde misstand in de actualiteit geen sprake was terwijl het incident in het verleden zich in een andere locatie (Alkmaar) had voorgedaan en door Blijf Groep destijds voortvarend was opgepakt en in samenwerking met de politie opgelost.

De soms beperkte en soms geheel afwezige feitelijke basis voor de alarmerende berichten en beschuldigingen heeft er, zoals bekend, niet aan in de weg gestaan dat de drijvende krachten achter de aantijgingen hun beschuldigingen in toenemend ernstige mate hebben herhaald en uitgedragen en sommige media hebben weten te bewegen tot het overnemen van de beschuldigingen in de meest aangrijpende en soms zelfs groteske bewoordingen en beelden. Het bontst maakte het tenslotte het gratis dagblad Metro dat de beschuldiging publiceerde dat in de opvang in Heemskerk, waar vrouwen en kinderen stelselmatig zouden worden uitgehongerd, baby's met schurft zouden rondkruipen tussen de ratten.

Deze berichtgeving in de media maakt de kwetsbare doelgroep, voor wie de opvang door Blijf Groep bestemd is, angstig en onzeker over de veiligheid en geschiktheid ervan, en ontmoedigt hen om bij geweld hun huis te verlaten. Ook zijn de medewerkers van Blijf Groep ernstig belast door de beschuldigende verhalen over de opvang waar zij werken en over de wijze waarop zij met de vrouwen en kinderen die zich aan hun zorg hebben toevertrouwd zouden omgaan. Blijf Groep heeft zich desalniettemin uiterst terughoudend opgesteld ter zake van de mogelijkheid om de onvoldoende gefundeerde, maar zeer schadelijke berichtgeving te doen verbieden. De belangrijkste reden voor deze terughoudendheid is dat Blijf Groep wilde voorkomen dat zij de vrouwen die aangewezen waren of zijn op de hulp van onze organisatie in rechte zou moeten betrekken, terwijl bovendien een deel van de uitlatingen vermoedelijk te verklaren zou zijn door onbegrip en/of angsten waar Blijf Groep hen niet voor aansprakelijk wilde houden.

Blijf Groep heeft zich daarom in de eerste plaats geconcentreerd op het langs andere weg in kaart brengen van de feiten en het zelf communiceren van de verzamelde informatie door middel van regelmatig geactualiseerde verklaringen op de eigen website en door het gedocumenteerd gericht informeren van betrokken 'stakeholders' waaronder uw wethouder Van der Hoek.

In de tussentijd is een aantal verbeteringen in de locatie aangebracht en is met u overeengekomen een plan van aanpak te maken waarin de aanbevelingen ter verbetering uit het rapport Haanstra ter hand worden genomen.

Nu het op grond van het genoemde raadsbesluit alsnog komt tot een onderzoek van (lokale) overheidswege naar de feiten, wil ik er bij u sterk op aandringen dat in dit onderzoek niet alleen de thema's aan de orde komen die in de beschuldigingen naar voren zijn gebracht, zoals 'bejegening', 'hygiëne', etc., maar dat daarbinnen ook gericht de feitelijke basis wordt onderzocht van de aantijgingen zoals die door de criticasters in de eigen sociale media en in de pers zijn geuit en zoals de pers deze beschuldigingen heeft overgenomen en soms aangevuld en versterkt heeft weergegeven.

Het zijn immers deze formuleringen en schrikbeelden van de bronnen en van de pers zelf die de politiek heeft bewogen tot het stellen van vragen en die uw raad hebben bewogen tot het doen verrichten van een eigen onderzoek. Het zijn ook deze beweringen en schrikbeelden die de bescherming zoekende vrouwen afschrikken van de opvang bij Blijf Groep en die de medewerkers van Blijf Groep ernstig beschadigen.

Wij maken ten behoeve van het komende onderzoek een overzicht van de betrokken publicaties en van de daarin geuite beschuldigingen en geschetste schrikbeelden. Wij sturen u dit na. Wij vragen u nogmaals om de feitelijke basis van al deze beschuldigingen en schrikbeelden in het komende onderzoek te laten toetsen door goed gekwalificeerde onderzoekers en in uw onderzoeksrapport inzichtelijk te maken in hoeverre de aantijgingen steun vinden in de door u verzamelde feiten.

Wij hopen dat u in uw onderzoeksopzet gehoor geeft aan ons verzoek en zijn natuurlijk beschikbaar voor het beantwoorden van vragen naar aanleiding van ons verzoek.

Hoogachtend,

Mw. Drs. A. van den Brink
directeur-bestuurder